

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ
ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

**Η ΛΙΑΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΒΑΣΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ
ΚΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ**

16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2010

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Έχουν έλθει στο φως της δημοσιότητας, στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία οι λιανικές τιμές ορισμένων προϊόντων βασικής διατροφής και καθημερινής κατανάλωσης στην Ελλάδα είναι, σε ορισμένες περιπτώσεις, υψηλότερες από αυτές άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σημαντική, επίσης, διαφορά παρατηρείται για ορισμένα προϊόντα, μεταξύ των τιμών παραγωγού και τελικών τιμών καταναλωτή. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα ανωτέρω συντελούνται σε περιβάλλον το οποίο κυριαρχείται σε αυξανόμενο βαθμό από μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης τροφίμων και ειδών καθημερινής κατανάλωσης. Βέβαια δεν παραγνωρίζεται το γεγονός ότι το μέγεθος μιας επιχείρησης μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις της αποτελεσματικότητας, λόγω των οικονομιών κλίμακας και φάσματος που επιτυγχάνονται (χαμηλότερο κόστος). Ωστόσο, ερώτημα είναι κατά πόσον η αποτελεσματικότητα αυτή μεταφράζεται τελικά σε όφελος για τον καταναλωτή.

Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού καλεί τους ενδιαφερόμενους φορείς και επιχειρήσεις ή και μεμονωμένα πρόσωπα, στο πλαίσιο δημόσιας διαβούλευσης, να καταθέσουν τις απόψεις τους για τα αίτια που οδηγούν σε υψηλές τιμές και περιορισμό του ανταγωνισμού στη λιανική πώληση προϊόντων βασικής διατροφής και καθημερινής κατανάλωσης.

II. ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Όσον αφορά την έκταση και το περιεχόμενο της παρούσας διαβούλευσης σκόπιμες είναι οι ακόλουθες επισημάνσεις και διευκρινίσεις:

1. Η παρούσα δημόσια διαβούλευση επικεντρώνεται στις αλυσίδες λιανικής πώλησης (μίνι μάρκετ, σούπερ μάρκετ και υπεραγορές) προϊόντων βασικής διατροφής και καθημερινής κατανάλωσης όπως:
 - λαχανικά και φρούτα
 - γαλακτοκομικά

- κρέας και ψάρι
- έλαια και βούτυρα
- όσπρια
- ρύζι και μακαρόνια
- άλευρα και αρτοσκευάσματα
- χυμοί και αναψυκτικά
- κατεψυγμένα τρόφιμα
- είδη προσωπικής υγιεινής
- καθαριστικά σπιτιού
- απορρυπαντικά ρούχων
- είδη χαρτοποιείας

2. **Η παρούσα διαβούλευση στοχεύει προεχόντως στον εντοπισμό προβλημάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού.** Στο πλαίσιο αυτό, αναγκαία κρίνεται η υπενθύμιση ότι η **Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια** για τη διαπίστωση παραβάσεων των διατάξεων του ν. 703/1977 *«Περί ελέγχου μονοπωλίων και ολιγοπωλίων και προστασίας του ελευθέρου ανταγωνισμού»* όπως ισχύει, και ειδικότερα για **πρακτικές οι οποίες οφείλονται α) σε απαγορευμένες συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων ή/και β) σε καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει μία ή περισσότερες επιχειρήσεις** κατά παράβαση των άρθρων 1 και 2 ν. 703/77 και 101 και 102 της Σύμβασης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκή Ένωσης, αντίστοιχα.
3. Ειδικότερα, η παρούσα διαβούλευση επικεντρώνεται σε ζητήματα **στρέβλωσης του ανταγωνισμού από πρακτικές**, όπως:
- i) Συμφωνίες μεταξύ των ανταγωνιστών για τον καθορισμό τιμών, τον περιορισμό της παραγωγής και τον καταμερισμό της αγοράς.
 - ii) Συμβατικές ρήτρες αποκλειστικότητας και παροχής οικονομικών κινήτρων για την εξασφάλιση αποκλειστικότητας (π.χ. εκπτώσεις πίστης, εκπτώσεις στόχου, δωρεάν παροχές) από επιχειρήσεις με υψηλό μερίδιο αγοράς.
 - iii) Συμφωνίες ανταγωνιζόμενων αγοραστών με σκοπό την από κοινού αγορά ορισμένων εισροών.
 - iv) Περιορισμός της δυνατότητας του μεταπωλητή να προσδιορίσει την τιμή πώλησης για τους τελικούς καταναλωτές (καθορισμός τιμών μεταπώλησης).
 - v) Συμφωνίες προμηθευτών και λιανοπωλητών για τοποθέτηση σε προνομιακή θέση προϊόντων έναντι ανταλλάγματος («entry/listing fees»).
 - vi) Επιβολή αγοράς ενός προϊόντος με τον όρο να αγοραστεί και άλλο (δεσμευόν και δεσμευμένο προϊόν).
 - vii) Άμεση ή έμμεση υποχρέωση προμηθευτή για πώληση μόνο σε έναν αγοραστή.
 - viii) Συμφωνίες διαχείρισης κατηγορίας προϊόντων («category management») μεταξύ λιανοπωλητή και προμηθευτών.

- ix) Απαγόρευση εναλλακτικών πηγών προμήθειας προϊόντων από χονδρεμπόρους άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε. («παράλληλες εισαγωγές»).
- x) Αποκλειστικότητα σε συγκεκριμένες γεωγραφικές αγορές με ρήτρες απαγόρευσης παθητικών πωλήσεων.
- xi) Επιβολή αυθαίρετων όρων αγοράς ή πώλησης προϊόντων από δεσπόζουσα επιχείρηση (π.χ. υπερβολική τιμολόγηση, αδικαιολόγητη άρνηση πώλησης ή αγοράς κ.α.).

4. **Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν είναι αρμόδια για τις στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό που προκαλούνται από ρυθμιστικές παρεμβάσεις του έλληνα νομοθέτη.** Ωστόσο, στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής αρμοδιότητάς της, η Επιτροπή Ανταγωνισμού **καλεί** τους ενδιαφερόμενους φορείς να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα **ρυθμιστικά/κανονιστικά εμπόδια** που δυσχεραίνουν τις επιχειρήσεις του κλάδου στο να ανταγωνιστούν αποτελεσματικά, σε επίπεδο τιμών αλλά και υπηρεσιών λιανικής πώλησης των ανωτέρω (υπό σημείο 1) προϊόντων. Ως παράδειγμα αναφέρουμε τυχόν κανονιστικές ρυθμίσεις που περιορίζουν την είσοδο νέων εταιριών στην αγορά ή/και την πρόσβαση σε πηγές εφοδιασμού, την ύπαρξη τυχόν αδικαιολόγητων τελών, και ρυθμίσεις που αφορούν στη λειτουργία και χωροθέτηση των καταστημάτων κτλ. Επίσης, τυχόν περιορισμούς του ανταγωνισμού που προκύπτουν στο πλαίσιο υποχρέωσης συμμόρφωσης με συστήματα πιστοποίησης.

5. Σημειώνεται, επίσης, ότι **για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 146/1914 περί αθέμιτου ανταγωνισμού αποκλειστικά αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια.** Ως εκ τούτου η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν έχει καμία δυνατότητα παρέμβασης στα προβλήματα που δημιουργούνται από τυχόν αθέμιτες πρακτικές.

6. **Παρακαλούμε η όποια παρέμβασή σας να περιλαμβάνει:**

- Όνομα και πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του φορέα/της επιχείρησης/του φυσικού προσώπου (τηλέφωνο, τηλεομοιοτυπία ταχυδρομική και ηλεκτρονική διεύθυνση).
- Εάν δραστηριοποιείστε σε τμήμα της αγοράς παραγωγής ή/και εμπορίας προϊόντων βασικής διατροφής και καθημερινής κατανάλωσης, αναφέρατε ποιος είναι ο συγκεκριμένος ρόλος σας (π.χ. παραγωγός αγροτικών προϊόντων, προμηθευτής αλυσίδων λιανικής, μικρός ή μεγάλος λιανοπωλητής, κτλ.)
- **Παρακαλούμε, επίσης, να θέσετε υπόψη της Επιτροπής, όποια στοιχεία μπορούν να τεκμηριώσουν τα όσα αναφέρετε στις παρεμβάσεις σας.**

Για την καλύτερη διαχείριση των στοιχείων, προκρίνεται η ηλεκτρονική αποστολή των θέσεων των συμμετεχόντων προσώπων στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση της Επιτροπής Ανταγωνισμού: diavoulefsi@epant.gr . Τυχόν στοιχεία που διαθέτετε μπορούν να κατατεθούν στο γραφείο Πρωτοκόλλου της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Κότσικα 1^Α και 28^{ης} Οκτωβρίου, Τ.Κ. 104 34 σε φάκελο με την ένδειξη «Δημόσια Διαβούλευση».

Ως καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή θέσεων προσδιορίζεται η **28^η Φεβρουαρίου 2011**.

Για την εξασφάλιση της εμπιστευτικότητας των ατομικών σας στοιχείων (ανωνυμία) ή του απορρήτου άλλων στοιχείων (απόρρητα), για όσους τυχόν το επιθυμούν, παρακαλούμε όπως γίνει ειδική μνεία.